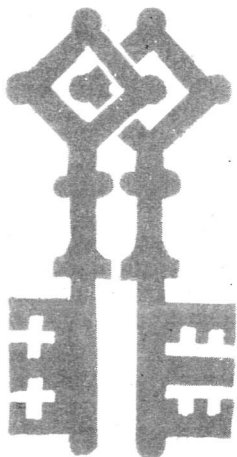
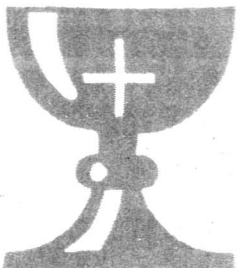
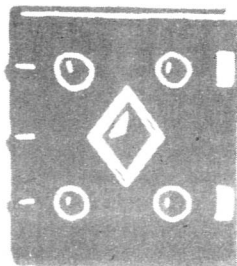

RE-FORMATIO

MEDDELELSER OM KIRKELIG FORNYELSE

4/1979

På Tabors bjerg

PRÆDIKEN I SCT KNUDS KIRKE, ODENSE DEN 17. NOVEMBER 1979. TEKST: MATH. 17, 1-9.

"**D**ER går sjældent røg af en brand, uden at der er ild i den". Om Jesus står der også flere gange, efter at Han har gjort sig bemærket ved undergerninger eller andet, at "Rygtet om ham kom ud i de omliggende egne". Sådan et rygte kan godt gå hen og blive mere eller mindre upræcist, jo længere det kommer fra sit udgangspunkt. Det kan være forskellige detaljer, der får en uensartet fremhævelse. Men det gør ikke så meget, for "Kristus forkyndes jo på enhver måde", som Paulus udtrykker det.

Rygtet om Jesus er også nået til Danmark. De fleste danskere har hørt om ham og forbinder mere eller mindre med det navn. Det kan også være forskelligt og sommetider modstridende, hvad danskerne forbinder med det. Men navnet er det samme.

Ret forstået er det ikke meningen, at alle mennesker skal gøres til kristne i den forstand, at de skal indlemmes i eet eller andet parti eller meningsfællesskab. Men det er hævet over enhver tvivl, at "Gud vil, at alle mennesker skal frelses og komme til sandheds-erkendelse". Alle mennesker skal frelses fra guds-fjendskabet – fra dødsrigets kræfter.

Alle mennesker, der er forligte med Gud, har heller ikke noget udestående med Jesus. Ja – vi ved det. De er forligte med Gud ved Jesus. Enten er rygtet om Jesus nået så langt som til os, fordi Jesus er Gud og mand, eller også er det eet af rygterne om Jesus af Nazaret, at han er Gud og mand.

Denne gudstjenestes evangelium påstår, at Jesus i sit jordelivs dage blev forklaret og forvandlet på Tabors bjerg. (Det skete mens der lød en røst fra himmelen i lighed med den, der lød ved Hans dåb. Hvis Hans dåb var indvielsen til Hans lidelse og død, kan man sige, at forklarelsen var en indvielse til Hans op-

standelse og herlighed).

Der, hvor man er forbeholden over for dette vidnesbyrd, dør rygtet om Ham efterhånden ud. Ilden er slukket, og røgen vil fordufte.

Vi, der gerne tror beretningen, tror ikke bare på den, men vi tror på at alt andet, som er til – hver eneste atom i universet – skal "forklares" i dette ords dobbelte betydning – ved Jesus. Vi tror, at vi i Jesu forklarelse er virkeligheden på allernærmeste hold.

Der er nogle, der er meget fascinerede af Jesu person og dybt berørte af Hans ord. Det gør dem kritiske over for megen kirkelig og religiøs tale og tradition. De fornemmer, at de med Jesus som udgangspunkt er kaldede til at "være jorden tro" og derfor være meget nøgterne i deres kirkelige og gudstjenstlige ord og handlinger og hellere sige for lidt end for meget. Historien om Jesu forklarelse hører ikke til deres favorittfortællinger i den evangeliske overlevering og blandt rygterne. Når de skal kommentere den, vil de hæfte sig ved, hvor kort det hele var, og hvor hurtigt alt var som før, og hvor tæt denne beretning er på Hans fornedelse og forsmædelige korsdød, og hvordan Han straks, da Han kom ned fra bjerget løb lige ind i menneskers massive vantro og magtesløshed.

Vi vil hævde, at forklarelsen på bjerget er i nøje overensstemmelse med virkelighedens eget centrum, at alle saglige og nøgterne fordybelser i Jesusskikkelsen fører lige dertil. At intet levende væsen har været jorden så tro i hvert af hans jordelivs dage som den Jesus, som i et glimt og som i en forudgribelse af dagen i dag lod sig forvandle og forklare på bjerget, og at jo nærmere vi er Peter og Jakob og Johannes i ånden på Jesu forklarelses dag, desto nærmere er vi ved virkeligheden i dag.

Det er os, der nu med overvælden fryd må sige: Herre, det er godt at vi er her, lad os give plads til dig og til Moses og Elias.

Der, hvor der er plads til den forklarede Jesus og alle dem, Han vedkender sig i sin forklarelse, der er der altid plads til alle os andre. Dette er svaret på al tale om kirkens og i særdeleshed folkekirkens rummelighed.

Det er godt, at vi er her. Det er godt, at vi er her sammen – også sammen med Sct. Knuds jordiske rester i tillid til, at han også er med os i Ånden sammen med alle Helgener og beder for os. Men det er allerherligst, at vi er her sammen med Jesus – Guds og Marias Søn – din og min – og alle menneskers Herre og Frelser og Broder. Vi er her for at være jorden tro i Hans følge og for at lære yderligere jordtroskab i Hans nærvær. Han er jorden tro og kan kun være det, ved at Han er sit eget væsen tro, som er at være forklaret. Vi kan kun være jorden tro som kirke ved at være kirkens væsen tro, som er at være Kristi legeme – også Hans forklarede legeme.

Ud af alle jordens folkeslag, som Gud elsker og vil frelse, har Han udvalgt sig et folk. Ud af dette folk udvalgte Han sig profeter, "som forud og på mange måder talte til jorden". Og ud af dette folk udvalgte Han sig jomfru Maria til i tidens fylde at føde Jesus. Ud af dette folk udvalgte Jesus sig 12 apostle. Ud af disse udvalgte Han sig tre – til at være med ved Jaiir datters opvækkelse – på forklarelsens bjerg – og inderst inde i Getsemane. Een var med Ham ved korset, 2 var sammen ved graven Påskemorgen.

Hvor vi, som i dag er samlet for at gøre et nyt fremstød til kirkelig fornyelse, befinder os i dette udvælgelses-hierarki, ved vi måske ikke. Det er også underordnet, bare vi er ret orienterede og igennem alle ting har Jesus for øje. Når vi har det, vil vi også altid til husbehov se glimt af Hans og gudsrigets forklarede herlighed. Ved vore liturgiske intentioner vover vi at fastholde disse glimt. De skal binde os og forpligte os ved deres overbevisende styrke, så vi også modnes og

rustes til en nat i Getsemane og til vor egen efterfølgelse af Sankt Knud og andre martyrer og helgener.

Lad os være jorden tro ved således at være tro mod det folk og den kirke, som er til for os – i hvilken vi selv kom til troen, og hvor Jesu forklarelse af sig selv og af hele universet altid har været for hånden. Lad os være tro mod alle vore syner og åbenbarelseser.

Det er rigtigt, at oplevelsen på Ta-

Poul Exner, Albertslund.

Døgnet's hakkelse i 1979

"F O R O R D m å i k k e t r æ t t e", som P. Sørensen-Fugholm meget rigtigt bemærkede. Derfor nu – i hans ånd – lige til sagen!

*

Det snart helt svundne år – efter Flindts almanak år 5946 efter verdens skabelse – har kirken (= folkekirken) i høj grad haft pressens bevågenhed. Lidt har der da også været skrevet om Kirken (= Kristi Kirke). Mest har det naturligvis været præste "historier", der har interesseret aviserne. Og formentlig deres læsere.

Årets første præstesag – arvet fra sidste år – er vist aldeles glemt. På en fornuftig måde klarede biskop Dons Christensen knuden, uden hverken at løse den eller hugge den over. Herover udtrykte Vellingpræsten, Brandt Nielsen, ganske vist stor fortørnelse. Han forlangte et "biskoppeligt ord", men konstaterede, at "biskoppen tier – som vanligt". Det var nu nok at gøre bishpen uret!

Året bragte andre sager. Således sidder der nu en provsteret i Brønderslev. Man skal jo tie, mens retten sidder, og inden disse linier læses, vil enkeltheder også være alle bekendt, idet retsmøderne er åbne. Derfor hør

bors bjerg var for de få, og at de fik besked om ikke at tale om det før Herrens opstandelse. Men nu er det e f t e r . Og han, som de så forklaret, skal alle i Himmelen og på jorden og under jorden bøje knæ for.

Lad os selv indgå i Forklarelsens dybe sammenhæng til udfrielse og frelse for os selv – vore kære – vore menigheder og vort folk.

kun dette: hvorfor giftede pastor Møller Jensen og Hune-Blokhush sig med hinanden? Begge parter burde på forhånd have forstået, at den forbindelse var umulig!

*

Der har været skrevet meget om præsters livsførelse. På den ene side må en præst ikke være anderledes end andre, på den anden side skal han være det.

Redaktøren af KR. PRESSEBUREAU skrev, at argumentet om præsters ret til privatliv ikke er aldeles holdbart. Eftersom redaktørens udgangspunkt var Hune "sagen", forekommer hans egen argumentation dog ikke holdbar. Redaktør Larsen skrev nemlig, at det ville vække opsigt, hvis en færdselsbetjent i sin fritid overtrådte færdselsloven, eller hvis en skatteinspektør aflurede nul-eksperter fiduser til eget brug. En sammenligning måtte vel gå mere ud på, at præsten var vantro i sin fritid!

En anden redaktør – Riemann i DANSK KIRKETIDENDE – skrev, at selvfølgelig skal præster opføre sig ordentligt. D.v.s. efter loven og almindeligt menneskeligt skøn. Desværre uddybede Riemann ikke nærmere, hvad det sidste er.

I stedet mundede Riemanns artikel ud i en kritik af karismatiske møder og Menighedsfakultetet, hvad det så havde med sagen at gøre! Wessel vil le have sagt, at det var at rette bager for smed!

*
I Thorgaards tv var samlet nogle af de outrerede præster (flere kvinder) plus en præst der er god nok. Desuden var der flere mærkelige personer til stede. Besynderlige ting blev sagt. I en kritisk omtale af denne udsendelse skrev pastor B. Trabjerg Lauritsen i INDRE MISSIONS TIDENDE nogle ord om "at være præst". Nogle af ordene var ikke ganske klare. Trabjerg Lauritsen fandt det uheldigt, at Thorgaard havde udvalgt repræsentanter "fra det yderste højre og det mest yderligtgående venstre". Ingen "almindelig" præst var taget med.

Det indrømmes dog, at ham fra den højre fløj - det var pastor Ejlfri Kristensen - fik sagt "noget ægte evangelisk om, hvad han mente, hans embede og hans person stod for". Trabjerg Lauritsen vil nok selv kaldes en "almindelig" præst. Han mener, at "en luthersk præst er ikke noget særligt i forhold til Gud fremfor andre, men blot gennem sin uddannelse taget ud af menighedens midte og sat til at være lærer i Guds ord og forvalter af de hellige sakramenter". Til sidst anføres dog 1. Kor. 4, 1-2.

Spørgsmålet er altså, om en præst skal være et forbillede for menigheden. Det skal han være. I al fald i syndserkendelse! Til alle tider har præster været syndere - sommetider særdeles store og åbenbare - men tidligere vidste præsterne det selv!

*
Om Margrethe Auken er en angrende synder, ved jeg ikke. Hendes tilbagetrækken af den fascistiske beskyldning var lidt valen. Hun er vist et lidt - eller meget - forvirret menneske. Derfor skal hun nok dømmes mildt, men hun skal ikke fremturi i sin galskab!

Auken blev ikke til en "sag". Det gik hende lettere end hendes k-kollega for et par år siden. Fru Auken er også politiker, og sådanne klarer sig næsten altid. Siden den store Anden Pinsedag er hun blevet først medlem af borgerrepræsentationen og derefter af folketinget.

Det meget skrivi om fru Auken har ikke simplificeret sagen. I sin enkelthed var den, at fru Auken altid har undladt at nævne kongehuset i kirkebønner. Hun brugte en hjemmestrikket - meget misforståelig - formular: "Følg og forfølg med dit ord enhver, der har fået magt over andre!" Mange vil nok finde, at det snarere ligner det modsatte af en forbøn!

Margrethe Auken tilhører Socialistisk Folkeparti, og i hendes bøn vil adskillige fornemme en politisk begrundelse, hvad hun vist iøvrigt heller ikke dølger. Fru Auken fik støtte af en del partifæller. Bl.a. af den kendte læserbrevsfabrikant Henning Sørensen fra Grenå og af frimenighedspræsten i Ryslinge. Ak, Ryslinge! du var engang!

Frimenighedspræst Thomsen påstod, at nævnelse af navne er "et anakronistisk levn fra dengang kongehuset havde magt". En lederskribent ved KRISTELIGT DAGBLAD blev så glad for ordet "anakronisme", at han adopterede det.

Ikke som SF'er, men - efter egen angivelse - som "kirkelig tilsynsmyndighed" bakkede Københavns biskop fru Auken op. Kirkeministeren udtrykte dog ikke større enighed med biskoppen.

Efterhånden er sagen spaltet op i to spørgsmål. Det ene, om der overhovedet skal bedes for kongehuset. Det skal der! Det andet, om der skal nævnes navne. Det skal der også!

Som afgået departementschef fremsatte hr. August Roesen ganske vist den oplysning, at præster kun har pligt til at bede for "dronningen og det kongelige hus", men denne oplysning stemmer ikke med en kgl. resolution

fra 1972!

*
Midt i august kunne KRISTELIGT DAGBLAD med store bogstaver på forsiden publicere: "Præstekonens forsvinden splitter Ålholm sogn"!

Avisen kunne samtidig meddele, at biskop Bertelsen ret omgående ville holde et møde med Ålholm menighedsråd og drøfte sagen. "Sagen" var altså - ifølge avisen - præstekonens forsvinden, men en biskop begynder dog vel ikke at diskutere det med menighedsrådsmedlemmer. Så forstår man da, at præsten udeblev fra mødet.

Biskoppen, der øjensynligt kan være skrap mod nogle, meddelte - stadig ifølge pressen - at han alvorligt overvejede "at fratage præsten hans kolats". (Præstens eller biskoppens?)

Præstekonens forsvinden blev iøvrigt senere opklaret, og siden har man ikke hørt mere til den. "Sagen" var vel i virkeligheden også mere om den karismatiske bevægelse i pågældende sogn.

*
I september blev opmærksomheden rettet mod Sønderborg, hvor der - kendt fra sidste år - også er karismatikere. Pastor Stig Christensen lod afholde nogle "helbredelsesgudstjerner" i Sct. Marie kirke. Dette foranledigede pastor A. Davidsen - ved samme kirke - til offentlig at tage afstand fra det karismatiske. Han skrev en artikel i en sønderjydsk avis. Artiklen fandt også vej til KRISTELIGT DAGBLAD, som introducerede den med en bemærkning om, at Davidsen er "fast skribent" ved denne avis. (Sådanne præsentationer under avisen!)

Pastor Davidsen omtalte i sin artikel både Luther og "manden fra Nazaret", og Davidsen fik påtalt en række - i al fald for ham - negative træk ved den karismatiske bevægelse. Der var vist intet positivt. Davidsens konklusion var: "For hvor primitiv og underlødig den karismatiske bevægelse ofte kan forekomme at være, nogen harmløs affære må man ikke tro, det er".

Pastor Stig Christensen skrev en lang - og vægtig - svarkronik i JYDSKE TIDENDE, men denne kronik er vist ikke blevet genoptrykt i KRISTELIGT DAGBLAD. Stig Christensen hører næppe til de "faste skribenter" dér! Andreas Davidsen er også fast skribent ved JYDSKE TIDENDE. Allehelgenssøndag benyttede han til at skrive om "Norske tilstande". En norsk biskop vil ikke ordinere en theologisk kandidat, der har benægtet jomfrufødselen. Davidsen konstaterer tilfreds, at en sådan sag ikke kan opstå i Danmark. Det er ham en stor trøst.

Da Davidsens søndagsartikel ikke havde noget med Allehelgen at gøre, tillod han sig følgende udgyldelse: "nok har også vi fået Menighedsfakultetet til at uddanne den helt rigtige slags præster til forskel fra os andre ukristelige stympere, men ayatollaherne fra Menighedsfakultetet har jo endnu ingen kirkepolitisk magt af betydning. Endnu har vi en af de frieste og bedste folkekirkeordninger i verden, om vi ellers skønner på den".

Det må tages til efterretning, at pastor Davidsen karakteriserer sig selv som en "ukristelig stympet"! Forhåbentlig gælder det ikke for mange af KRISTELIGT DAGBLADs "faste skribenter"!

Andreas Davidsen har også ret i, at den danske folkekirkeordning er særdeles fri. Derfor kan både han og Stig Christensen være præster i Sønderborg.

*
Den rummelige folkekirke beskyldes ofte for at rumme *dovne præster*. Præsteforeningens formandinde, Karen Horsens, gjorde på et stiftsmøde i Haderslev op med denne tankegang.

Dovne præster skulle være dem, der ikke har så travlt med den faste hjord af kirkegængere, men som (kun?) udfører det arbejde, de får deres løn for. De er altså flittige, når de gør det, de skal for deres løn!

I sin iver for at forsvare de påståede "dovne præster" var fru Horsens ved selv at stemple andre præster som dovne. Nemlig - hvis sådanne fandtes - præster, der havde så travlt med "frivilligt" kirkeligt arbejde, at prædiken nærmest blev noget, de rystede ud af ærmet (!) på vej til kirke søndag morgen.

Fru Horsens garderede sig nok med det hypotetiske - "hvis præsten" - men følgesætningen blev hængende, at så "sjofler" præsten dét arbejde, han er lønnet for.

Karen Horsens udnævnte næsten disse hypotetiske præster til "missionærer" for flertallet af folkekirken medlemmer og kun præster for en lille kreds.

Fru Horsens betonedede, at grønthandleren, der kun går i kirke juleaften eller ved livets højtidsstunder, er et lige så gyldigt medlem af folkekirken som den mest trofaste kirkegænger.

*

Pastor Simon Thorup, København, berettede i MENIGHEDSRÅDENES BLAD om kontaktforsøg efter dåb. Han skrev: "Jeg har indtil nu døbt 132 børn, og jeg er ikke over 10 gange blevet budt indenfor, og antallet af gange, hvor jeg har sporet et ønske om at tale om dåb og kristendom, er færre end disse 10".

Man må beundre pastor Thorup, at han bliver ved med at være "doven". Dét er flid!

Tilsyneladende så Bodil Tybjerg anderledes på det i KIRKELIGT SAMFUND. Hun sagde frejdigt, at påstanden om, at dåbsforældre ikke mener noget med det, er "både løs, ubegrundet og uforskammet".

For Bodil Tybjerg er dåbshandlingen "både en lignelse på og en fuldbyrdet enhed af kirke og folk". (!)

*

Fhv. provst Johs. Asmund skrev en kronik om "... At du gerne søger sognekirken".

Det var dog hverken pastor Thorups

dåbsforældre eller fru Horsens' grønthandler, kronikken handlede om. Den handlede om missionsfolk. Det er ikke i orden, om de ikke kommer i deres sognekirke.

Anledningen var nogle ord af pastor Oluf Paaske ved Indre Missions årsmøde. Paaske havde rent ud sagt: "Vi kan ikke mere ubetinget råde IMs venner til at gå i deres sognekirke om søndagen".

Pastor Paaske havde desuden sagt - som begrundelse - at nogle præster fører falsk lære og bringer fornægtelsen med sig op på prædikestolen. Dette ville Johs. Asmund ikke høre tale om, hvad dog ikke udelukker, at Paaske alligevel kan have ret. Når man ind imellem læser, hvad præster skriver, kan man vel med rimelighed formode, at de siger tilsvarende på prædikestolen. Et og andet har mange også hørt med deres egne øren.

Med ordet "fornægtelse" gætter jeg, at Paaske tænker på præster, som siger Trosbekendelsen ved døbefont og alter, men på prædikestolen ikke "tror" flere af bekendelsens led.

Folkekirken er jo rummelig. Pastor Paaske drømmer næppe om, at folkekirken ikke også skulle rumme de mennesker, han er uenig med, men han må da have lov til at advare imod dem.

Med flid har Johs. Asmund fundet citater af Peder Plade frem. Om "at søge sognekirken". Asmund kunne nu også have citeret den gamle biskop, hvor han siger, at han foretager sine visitatser for at erfare, om menigheden får den rette føde til deres sjæls salighed. Det var således ikke sikkert, at dét altid var tilfældet!

Udover at studere Peder Plade kunne Asmund forresten læse udmærkede ord i en bog, der hedder "Kirkeaarets Tekster". Han har selv været med til at skrive den!

Asmund mener altså, at missionsfolk har at søge deres sognekirke. Noget anderledes ser en rabiat kvindepræst i Sydsjælland, Kirsten Sarauw, på det. Hun vil have missionspræster

ud af kirken. Hun udsteder denne mænende opfordring: "Indre Mission, gør en god gerning: tag jeres håndgangne præstemænd med jer og hold jer til missionshusenes lavloftede tryghed".

*

En helt anden sag berørte Johs. Asmund ikke. Muligvis fordi Peder Plade ikke har noget afsnit om kirkeblade.

Til gengæld har andre været inde på den sag. Først pastor Johs. Horstmann i PRÆSTEFØRENINGENS BLAD og derefter pastor Gamst-Pedersen i KRISTELIGT DAGBLAD.

Der er naturligvis en forhistorie. På Sjælland er et menighedsråd begyndt at udsende et kirkeblad. Udenom og imod præsten.

Man har før hørt om præster ved samme kirke, der havde hver sit kirkeblad. Her er det et menighedsråd! Menighedsrådet kommer derved til offentligt at optræde som forkyndere.

Sådan må det i hvert fald forstås efter Horstmanns og Gamst-Pedersens indlæg. Flere krasse modindlæg imod Gamst-P. bestyrker denne opfattelse: at det ikke kun er et bekendtgørelsesblad, men et blad med "forkyndende" indhold.

Dette er det principielle, hvorom Horstmann siger meget rigtigt i sin lange artikel. Han betoner stærkt embedets "magt og myndighed". Derfor tager han afstand fra, at "menighedsrådene er i fuld gang med at gøre sig selv til indehavere af et andet offentligt forkynderembede ved siden af det, som er den rettelig kaldede præsts, han, hvem det ovenikøbet selv har været med til at kalde og dermed overdrage den offentlige forkyndervirksomhed i sognet".

Horstmann overdriber nok situationen, men en udvikling, som skildret, er dog ikke utænkelig. Slet ikke i sogne med tidehvervspræster!

Som Holbergs dommer kan man have lyst til at sige, at begge parter har ret. Man forstår godt lysten til at reagere imod ensidig tidehvervsforkyndelse,

men menighedsrådene har selv valgt pågældende til sin præst. Som H. Pontoppidan sagde: "I har de tyranner, I fortjener!" Dette synes at gælde mange steder.

Reaktionen på Gamst-Pedersens indlæg afslørede klart, at problemet kan blive tilspidset. Patetisk skrev fru Edel Hertz, at præsten har af egen fri vilje ladet sig ansætte af staten og må derfor respektere de af staten givne love! Denne melodi kender vi!

Når hr. Erik Ellegaard Frederiksen mener, at præstens sogn "for resten slet ikke er hans", tager hr. Frederiksen meget fejl!

Denne debat fik KRISTELIGT DAGBLAD til at begå en "leder", hvori blev fastslået, at præsteembedet er det officielle forkynderembede. Men - fortsattes - "i dette ligger kun, at det er hende eller ham, menigheden kalder til at forestå forkyndelsen ved den offentlige gudstjeneste".

*

Den rummelige folkekirke! Ja, og den "frie" folkekirke! Ordet "Frihed" er efterhånden blevet noget af en frase.

Således møder vi i bispevalgtider ustandselig ordet "frihed" og - næsten mere endnu - ordet "frisind". Visse kredse - påståede, af dem selv, grundtvigske - er ligefrem ved at tage patent på ordene. Pudsigt nok er folk fra disse kredse ofte de mest u-frisindede!

Apropos bispevalg kan man næsten forfærdes over den "lyst" til embedet, nogle har. "Verdens ære, magt og guld" søges også i kirken. Naturligvis med ydmygheds skin og skind!

Radiorådet har vedtaget spørretid for bispekandidater. Måske meget fornuftigt. I sin tid var pastor Dons Christensen generet af, at provst Frode Beyer havde en radiotransmission før bispevalget i Haderslev. Transmissionen havde længe været berammet, men til trøst fik Dons Christensen så også en transmission. Den hjalp ham ikke!

Meget ironisk - men ikke uvittigt -

skrev EKSTRABLADET en kommentar til radiorådets vedtagelse:

"Det er betænkeligt, at befolkningen i så lang tid hindres i at bade sjælen i de højgejstliges verbale kildevæld. Til gengæld vil vi allerede nu begynde at glæde os til valgudsendingerne. Først 10 minutters præsentation, hvor hver enkelt kandidat fremlægger sine forslag til helliggørelse af Danmark. Derefter skal de udspørges af to journalister. Fhv. Kaj V. Andersen og pastor Paul Zebitz Nielsen turde være kvalificerede. Så følger den afsluttende bisperunde, og til aller sidst flytter hele TV-valgmaskinen ind i Københavns Domkirke med computere, Hans V. Bischoff (!) og en optælling af, hvor mange kors hver enkelt har fået fra landets menighedsrådsmedlemmer. Gaderne vil ligge øde hen den aften".

*
Biskop eller bydreng! Så stærkt formulerede Indre Missions formand det. Han kendte naturligvis sit svar. Og han havde stor ret i, at det er "et stift stykke, at Ribe-provsterne hen over præster og menighedsråd fremkommer med et krav om, hvordan de ønsker bispeskiftet skal være!"

Denne provsteaktion var virkelig et eksempel på, hvad grundtvigianere (+ måske andre) forstår ved "frisind". Det er at diktere andre sin mening, om den så er nok så tåbelig!

Ribedomprovsten og hans provstevener vil dog ikke få held med deres forehavende. Det foreliggende forslag om bispevielse (= indsættelse) er ulogisk og rodet, men det er heldigvis kun et forslag!

Interessant så glade provster er for indsættelser – også de små – men skal indvielse afskaffes, skal indsættelse vel også. Hvilken grønthandler bliver indsat, endsige indviet!

I Ribe synes forresten det prunkløse at være idealet. Ved landemodgudstjenesten i august optrådte stifts-

amtmanden således i almindeligt tøj. Biskoppen bar dog sit kors!

*
Kort efter lagde departementschef Roesen sin uniform, som han nok ellers havde været meget glad for at bære.

En nydelig efterfølger holdt sit indtog i hans kontor. Som kvinde fandt hun det nødvendigt at få kontoret pynetet op. Der skulle pudses, males og hvidtes. Og blomster skulle have frisk vand.

August Roesen har allerede skrevet sine memoarer. Titlen skal være: "Den forsvundne cognac"!

Hvilken minister mon har drukket den! Egon Jensen kunne næsten ikke nå at gøre det – så desværre kort tid sad han i ministeriet – men Jørgen Peder Hansen er måske vendt tilbage i håb om, at fru Maria Topp også drikker konjak!

Det er faktisk synd, at Egon Jensen blev gået! En enkelt gang jukkede han vel i spinaten. Med nogle uheldige udtalelser om Ålborgbispen. Egon Jensen kunne også udtrykke en lidt misforstået opfattelse af præsters forhold til det nære samfund. Således udtalte han, at "en præst skal kende livets og andre menneskers problemer", og at man ikke kan læse sig til dette kendskab.

Nu ser Egon Jensen næppe disse linier. Ellers kunne han blive mindet om, at mens han sad med rene kontor-fingre på kommunkontoret i Slagelse, stod jeg kun 200 meter borte med tryksværtefingre! Uvidende om det praktiske liv er de fleste præster nok ikke.

Grovsmed Davidsen var i et interview inde på det samme som ministeren. Davidsen opfattede teologer nærmest som "blege, indesluttede, verdensfjerne lærde, der ikke havde sans for problemer i det praktiske liv! Derimod kom "særuddannede" præster fra det praktiske liv.

KD Lørdag 8. september 1979

MØDER OG GUDSTJENESTER

Ægte karismatisk weekend uden Jomfru Maria tilbedelse

eller tvangsdåb af værgeløse, uskyldige spædbørn, men med håndspålgelse og bøn for syge og lidende samt bibellæsning, profeti og tungetale efter Herrens ledelse.

Masser af dejlig, åndelig sang og musik, taletid 5 minutter.

Hjertelig velkommen lørdag og søndag kl. 19.30

Dansk Teltmission
Jagtvej 85 v. Nørrebros Runddel
Bus 5-7-16-17 og 18 næsten til døren

Denne annonce kunne læses i KRISTELIGT DAGBLAD i september. Sikkert mange blev forundret. Teksten var særdeles smagløs. Det kunne iøvrigt undre, at mødearrangørerne på forhånd satte taletiden til 5 minutter, som om de vidste, hvor lang tid profeti og tungetale – "efter Herrens ledelse" – varer.

Man forbløffes over, at en sådan annonce kan læses i den avis! Så vidt vides er spiritusannoncer ikke velsete, men en annonce som ovenstående kan altså accepteres.

KRISTELIGT DAGBLAD har det altid som Kristian Firtal: riget fattes penge! Der løber igen en indsamling. Resultatet er dog ingenlunde af "Land og Folk"ske højder.

Når undertegnede ikke denne gang – endnu da – har benyttet de tilsendte girokort til støtte, skyldes det simpelt hen forskellig utilfredshed med avisen.

Ikke just på grund af den famøse annonce, men fordi der har været kedeligt sensationsskriveri.

Hertil kommer, at nogle udmærkede navne ikke længere ses ret meget i avisens spalter. Et enkelt navn overhovedet ikke. Afløserne – herunder de theologiske konsulenter og medarbejdere – forekommer ikke at være gode.

Avisen har et lille abonnenttal, men avisen påstår, at mange flere læser

den. Det er nok rigtigt. Bare avisens medarbejdere også ville læse deres egen avis.

Tre bogstaver – HCS – og et navn – Hans Christian Søbye – mødes ganske meget i spalterne. Formodentlig er det samme person.

Inden journalist (eller elev) Søbye blev en varm anbefaler af domprovsten i Helsingør, havde han en opsats, der viser to ting: at han ikke læser sin egen avis ordentlig, og at han udtaler sig om ting, han ikke har tilstrækkelig viden om.

Det sidste kan måske ikke bebrejdes en journalist (eller elev), men nok det første. Det drejede sig om præsteprotesten i 1947. I hans egen avis var den rigtige sammenhæng blevet oplyst, før han skrev sit væs.

*
Som svenden er, synes herren også at være. Ledende artikler skulle helst være (vej)ledere. Med tre ugers mellemrum bragte avisen en leder med samme overskrift: Kirkebønnen.

Den første var den bedste, omend den var lidt valen. Måske af hensyn til den nærmeste biskop.

I den første leder blev dog skrevet, at det var en uskik, at den enkelte præst tiltog sig ret til at omformulere eller udelade den omtalte del af kirkebønnen.

I den anden leder blev skrevet, at sådanne præster kun følger deres sund fornuft, når de formulerer sig så nutidigt, så folkekirken ikke kan ses som en anakronisme. (NB: Anakronisme er fejl i tidsregningen!)

KRISTELIGT DAGBLAD er ved at blive et pluralistisk tusindben. Derfor har avisen ikke let ved at få de gamle bens støtte. Heller ikke økonomisk.

Når avisen er bange for noget "anakronistisk" – om ikke tilbage til Kristian Firtal, så til Kristian Femtal – hvorfor underskriver man så ikke ledende artikler med navn. Flere andre aviser gør.

I stedet møder vi et ukendt "vi". Når det i en leder om biskoppers kva-

lifikationer skrives, at "vi" intet har imod en kvindelig biskop, forekommer det næsten latterligt. For hvem er "vi". Det er bestemt ikke alle læsere!

Imidlertid – dét skal indrømmes – forstår man tit godt, at ingen vil lægge navn til de "kirkelige" lederartikler!

*

I november erfarede offentligheden, at to nye foreninger i foreningernes land var stiftet. Den ene forening nok verdslig, men alligevel sikkert nyttig. Det er et "modersmåls-selskab". De særlig fine foreninger er jo "selskaber"!

Den anden nystiftede forening – kirkelig – er ikke et selskab, men et "fællesskab". Det lyder endnu bedre.

81 år efter KIRKELIGT SAMFUND – også et novemberbarn – kom "Fællesskabet Kirkelig Fornyelse". Forhåbentlig vil de højkirkelige have bedre held end de grundtvigske!

*

Det gamle kirkeår er forbi. Som den-

ne lille oversigt begyndte med et citat af vor store poet P. Sørensen-Fugholm, kunne den egentlig også slutte med ord af samme mand. F.eks. det sidste vers af hans digt "Sangt Hans":

"Vor Diktning er som Fnog, og
vort Liv er stakket Dands;
hvad Tiden smadrer, det kan aldrig
Heles.

Men har mit Dikt blot brungen et
Intryk af Sangt Hans,
saa skulde det dog glæde mig
særdeles".

Det er jo imidlertid ikke omkring "sankt Hans", men det er det meget, meget sene efterår.

De sidste blade falder. Det er næsten symbolsk. Naturens blade falder. Og avisernes blade falder. De er kun døgnets hakkelse. Men vi levede deraf. Heldigvis ikke kun deraf! Der var anden og bedre føde! Derfor var det et kirkeår!

J. Em. Hansen, Haderslev.

Stiftelsesfesten for Fællesskabet Kirkelig Fornyelse

JO, overskriften talte sandt, stiftelsen af en højkirkelig organisation var planlagt som en festlig begivenhed. Derfor indledtes den med en gudstjeneste den 17. november, med en "festmesse" i Odense Domkirke (Sct. Knuds Kirke).

Og dog skulle dette festlige samvær i kirken for at være på ægte, sand kristen grund begynde med det dybe kristne ord "bod", idet vi begyndte med en såkaldt "indledende bodsgudstjeneste". Stiltfærdigt begyndte vi med salmen, nr. 441: "O Gud, vi falder dig til fode".

Derefter hørte vi en stærk bodsprædiken af pastor Olav Fog (gengivet i dette nummer af bladet). Prædiken fulgtes af stille bøn samt syndsbe kendelse, bedt i kor med påfølgende nådestilsigelse. Til slut sang vi nr. 458: "På Guds nåde i al våde".

Først derefter begyndte "festmessen" med præludium og de tre medvirkende præsters indtog, subdiakonen Olav Fog, diakonen Poul Exner og celebranten Knud Christensen. Der var en rig sammenhæng mellem den lange tjenestes salmer, begyndende med nr.

300: "Højhedens Gud, som kom her ned" som introitussalme. Kyrie og gloria var det, der står i "Prøveritualbogen" af 1963. Som laudamus blev de sidste tre vers af nr. 360: "Aleneste Gud i Himmerig" sunget. Gradualsalmen var nr. 363: "Hellig, hellig, hellig" – efterfulgt af det trefoldige Halleluja med Christian Vestergaard-Pedersens smukke melodi fra Theologisk Oratoriums højmesseforslag.

Evangelieteksten var Mt. 17, 1-9 om Jesu forklarelse på bjerget fra sidste søndag i kirkeåret. Poul Exners prædiken over denne tekst offentliggøres også i dette nummer. – E f t e r prædiken bekendte hele menigheden den nicænske tro, som den står i Salmebogen. Denne rækkefølge er en af de mest logiske – og snart i hele den kristne kirke anerkendte – forbedringer i Folkekirkens gudstjeneste, som typisk nok næsten intet dansk ritualforslag har fået øjnene op for. Derefter fulgte – ledet af den celebrerende præst – kirkebønnen, en lang og meget betydningsfuld forbønstjeneste, som menigheden tog aktivt del i. Under offertoriesalmen, de sidste tre vers af nr. 649, blev menighedens offergaver indsamlet, og to lægfolk bragte gaverne op til alteret samtidig med, at to andre lægfolk bragte brød og vin op til den hellige handling. En smuk og meningsfyldt akt, som har været prøvet i højkirkelige kredse her og i udlandet så mange gange, at den for de fleste føltes som en hel naturlig del af menighedens aktive medvirken.

Efter præfation, sanctus (på melodien fra Prøveritualbogen – og Den danske Koralbog – som alle efterhånden kender), nadverindvielse, Fader-vor bedt højt af alle, lød fredshilsenen. Efter at have været brugt de utallige gange i vore kredse, var det helt selvfølgelig, at denne blev bragt ned til hele menigheden, fra person til person med et "Herren være med dig", et håndtryk og et glad smil. Under nadveruddelingen sang vi nr. 149: "Med strålekrans om tinde". – Under sidste

vers af nr. 342: "Det er så yndigt at følges ad" forlod de medvirkende præster alteret. – Her erfarede det igen, hvor forbavsende fint Grundtvigs salmer passer til en højkirkelig festmesse; kun to var ikke digtet af ham.

For en præst, der har været med, siden højkirkeligheden blev en virkelig bevægelse i vor kirke, var det en mageløs skøn fest-gudstjeneste. Det er derfor, jeg ikke har kunnet lade være med at skildre den så udførligt. Man er fyldt af taknemlighed over, at den gamle højmesses rigdomme kan få lov at blive udfoldet på en sådan måde hos os i dag. En typisk folkekirkelig "festgudstjeneste" er gerne en trist historie – med Lindhardts ord: en gudstjeneste, hvor man stryger altergangen! Her var intet, der kunne anfægte en præst, der vil stå på vor kirkes bekendelses grund; der var heller ingen liturgiske "overdrivelser". Medvirkende til glæden over denne festgudstjeneste var sikkert den – ret forståede – sikkerhed, der prægede celebranten og de assisterende præster; de medvirkede helt uanstrengt, ja med tydelig glæde og smil. Og så var der menighedens meget stærke medleven i det alt sammen. Vi mere end fyldte domkirkens store kor – var vel 70-80 mennesker, hvoraf langt de fleste var lægfolk.

Efter denne dejlige gudstjeneste samledes de fleste af kirkegængerne i missionshuset Betania under mere spartanske forhold, idet vi sammen nød vores medbragte mad! Og derefter gik resten af eftermiddagen med det – som naturligt var – ret møjsommelige arbejde at stable en forening på benene ud fra det forslag til vedtægter, der var blevet udsendt i et særnummer af Re-formatio i oktober. Organist Axel Madsen virkede som en fortræffelig og glad dirigent.

Generalkapitlet blev indledt af formanden for det ved præstekonventet i Virring nedsatte udvalg, Olav Fog. Han åbnede generalkapitlet med de bibelord, som hans far, sognepræst As-

bjørn Fog, indledte de første højkirkelige kirkedage i Risskov med i 1960, ordene fra Davids salme 118, v. 23: "Fra Herren er dette kommet, det er underfuldt for vore øjne".

Med dette minde blev der knyttet god forbindelse til en fortid præget af pionertidens glæde og spænding – og totale mangel på organisation. Hele dette næsten historiske stævne i 1960 blev arrangeret på helt privat initiativ af Per Dolmer og mig på en biltur fra Virring til Odder samt en eftermiddag og aften i præsteboligen i Odder foruden ved hjælp af en telefon. Visse ting var lidt nemmere dengang!

Kim Thinggaard har lavet et udførligt referat af de mange enkeltheder i de mange timers forhandlinger, der førte til den nye forenings stiftelse, indtegnning af de første medlemmer og påfølgende valg. Af dette referat, der opbevares i foreningens arkiv, tager jeg kun nogle hovedpunkter frem.

I sin formandsberetning begrundede Olav Fog, hvad målet med hele denne aktion havde været, og understregede stærkt, at det er en højkirkelig forening på den evangelisk-lutherske bekendelses grund, der her skulle stiftes. Denne beretning gav anledning til en debat om foreningens grænser, teologisk set. Trods forskellige indlæg fremkom der ikke fuldkommen klarhed på dette punkt; der henvistes til det i Re-formatio udsendte "arbejdsgrundlag", der ikke skulle opfattes som et færdigt arbejde. Generalforsamlingens omtrent sidste punkt blev en vedtagelse om, at den nye bestyrelse fik mandat til – delvis ud fra indsendte forslag til ændringer – at gennemarbejde og korrigere arbejdsgrundlaget inden næste generalkapitel. Efter afstemning blev det således vedtaget, at stk. 2 under § 3 om "leveregler" burde indføres i selve "arbejdsgrundlaget" – ikke, som det har været meddelt i pressen, udgå – selvfølgelig ikke.

Angående de enkelte paragraffer i vedtægterne blev der stillet en række mindre ændringsforslag hist og her,

hvoraf de fleste blev vedtaget. Den mest iøjnefaldende ændring var selve foreningens navn. Det skulle ikke være "Fællesskabet om kirkelig fornyelse i Danmark". Det lille ord "om" og tilføjelsen "i Danmark" udgik, hvorved navnet næsten blev helt i overensstemmelse med vore søsterorganisationer i Norge og Sverige – forkortet i tidens stil til FKF.

Efter kaffebordet gik man over til de nødvendige valg. Som formand blev foreslået pastor Helge Taggatz og Olav Fog; den sidstnævnte blev valgt. Til den øvrige bestyrelse blev følgende valgt: Poul Exner, Helge Taggatz, Poul Ulsdal og Axel Madsen. Suppleanter blev søster Karen Bagge og pastor H. C. Christensen. Ved stemmeoptællingen viste det sig, at Knud Christensen egentlig var valgt; men for at give plads til en lægmand trak han sig storsindet tilbage, så organist Axel Madsen kom ind i stedet. For at sikre lægfolk plads i bestyrelsen skal der måske en eller anden vedtægtsændring til. Som revisorer blev følgende valgt: Kim Thinggaard og Ole Skjerbæk Madsen (med Erich Alshauge og Kate Pedersen som suppleanter).

Da valg til ansvarshavende redaktør af Re-formatio skulle foretages, oplyste jeg, at jeg ønskede at trække mig tilbage. Som eneste kandidat blev Ole Skjerbæk Madsen valgt til redaktørposten. Fra den gamle redaktion blev følgende genvalgt til det nye redaktionsudvalg: C. B. Hansen, Knud Christensen og Poul Ulsdal. Nyvalgt blev Søster Ragna, Randers.

Vedrørende kontingentet til den nye forening blev det vedtaget, at abonnement på Re-formatio (40 kr.) skulle være indeholdt i medlemskontingentet, som blev på ialt 100 kr. For ægtepar 125 kr. For pensionister, studerende og soldater 50 kr. Helt gratis for ordensfolk. Også ikke-medlemmer kan abonnere på bladet for 40 kr. årligt.

Den gode dag blev afsluttet med en kort andagt ved en af højkirkelighedens pionerer, provst Erich Alshauge. Den

bringes også i dette nummer.

Poul Ulsdal, Hemmet.

*

E F T E R S K R I F T

På en så omfattende dag med så mange begivenheder er det vist meget meneskeligt, at enkelte ting glemmes. Her skal i hvert fald lyde en stor tak til Børge Riisgaard, der har været med i Re-formatios redaktion siden bladets 3. årg., nr. 6 i 1960 – og an-

svarshavende redaktør fra 1961 til 1972. En stor tak skal lyde til overlærer Knud Nørholm, der foruden at være en af bevægelsens første pionerer også i en lang årrække har været bladets energiske kasserer. Og endelig en meget stor tak til pastor Anders Studsgårds kæmpearbejde med selve produktionen af bladet i en utrolig lang årrække. I al den tid har han i virkeligheden fungeret som bladets redaktionssekretær.

P. U.

Kom, lad os bøje os!

PRÆDIKEN VED DEN INDLEDENDE
BODSGUDSTJENESTE I FORBINDELSE
MED FESTMESSE I ODENSE DOM-
KIRKE DEN 17. NOVEMBER 1979

P s. 9 5, 6 - 1 1

KOM, lad os bøje os, kaste os ned, knæle for Herren, vor skaber! Thi han er vor Gud, og vi er det folk, han vogter, den hjord, han leder. Ak, lytted I dog i dag til hans røst: "Forhærdet ej eders hjerter som ved Meriba, som dengang ved Massa i ørkenen, da eders fædre fristede mig, prøved mig, skønt de havde set mit værk. Jeg væmmes fyrretyve år ved denne slægt, og jeg sagde: Det er et folk med vildfarne hjerter, de kender ej mine veje. Så svor jeg da i min vrede: De skal ikke gå ind til min hvile!"

Ja, Gud blev vred, han svor i sin vrede. Det er forfærdeligt at komme under Guds vrede, for den medfører fordømmelse: "De skal ikke gå ind til min hvile", d. v. s. de skal ikke blive frelst. – Og Gud kan blive vred. Det er, fordi han er kærlighed. Lige-gyldigheden kan ikke blive vred – det kan kun kærligheden. Den kan nemlig aldrig akceptere sin modsætning, syn-

den. Guds vrede er den måde, hans kærlighed virker på, når den møder synden. Sådan ser altså kærlighed ud, når den står over for synd – den får et andet udseende: den bliver til vrede, som fordømmer.

Nu er det ikke kun hedningerne, de onde og ugudelige, de vantro, som Guds vrede rammer. Sådan så vi jo helst, det var. Men det er i lige så høj grad Guds eget folk, der rammes.

Sådan gik det dengang ved Meriba og Massa i ørkenen. Det var Herrens ejendomsfolk – det, som havde været under trællekår i Egypten, var blevet mishandlet, havde været adspredt og modløst, fordi det ingen hyrder havde. Men nu havde det selv oplevet Herrens store gerninger til dets frelse: Gud havde givet det Moses som hyrde og havde ved store underer ført det ud fra Egyptens land. Nu var dette folk i ørkenen – på vej mod det forjættede land, som Gud havde lovet det. Målet kendte de, men de kendte ikke vejen. De var helt i Guds hånd. Gud førte dem og sørgede for dem: om dagen blev de ledt af en skystøtte, om natten af en ildsøjle. Når de led tørst, fik de vand af klippen, når de led sult, blev de mættet af manna fra himlen.

Men så en dag – ved Meriba og Massa – havde de intet vand at drikke, og de anklagede Herren: Hvorfor har du ført os op fra Egypten? Mon for at lade os og vore børn og vore hjerde dø af tørst? De kivedes og fristede Herren ved at sige: Er Herren iblandt os eller ej? De stolede ikke længere på Herrens løfter og kom i tvivl, om Herren overhovedet var iblandt dem. De blev et folk med vildfarne hjerter. Derfor svor Gud i sin vrede: De skal ikke gå ind til min hvile!

Også os i den danske kirke har Gud kaldt ud. Han har kaldt os ud fra trældommen under mørkets magt og ført os over i sin elskede Søns rige. Også vi har set Guds store gerninger til vor frelse. Han har givet os herlige løfter om målet for vor vandring, det forjættede land: Himmerigets festsale. Ganske vist kender vi ikke selv vejen, hvor den går i ørkenen, men han har givet os ham, som selv er vejen, sandheden og livet, Jesus Kristus. Han er vor rette hyrde, som taler og handler til vor frelse gennem sine befuldmægtigede tjenere, kirkens biskopper og præster. Han er den faste klippe, der følger med os, og hvorfra der rinder strømme af levende vand – dåbens vand. Han er den, der mætter os med det brød, som kommer ned fra Himmelen og giver verden liv – sit eget hellige legeme og blod i den hellige nadver. Jo, vi har – som Israel – smagt, at Herren er god. Vi er blevet rige i ham! Alt har vi i ham!

Men også vi i den danske kirke er kommet til vort Meriba og Massa. Vi har efterhånden tabt målet af syne, glemt Herrens løfter og ser bare den store sækulariseringens ørken, vi vander i, og hvor en gudløs humanismes amalekitter sværmer omkring os med deres giftige pile, ja, hvor nogle endda er trængt helt ind i vor lejr. Når den tørre ørken giver os tørst, glemmer vi alt, hvad Herren har givet os. Vi kives og frister Herren ved at sige: Er Herren iblandt os eller ej! Mange har mistet modet og spurgt sig selv og

andre, om der overhovedet var nogen fremtid. Herren er jo ikke iblandt os. Vi er bare en sociologisk størrelse, der må indrette sig i takt med tidens omskiftelser. Vi mistvivler om Herrens løfter, er kloge i egne tanker og glemmer al den vederkvægelse og herlighed, Herren har givet os ved sin Ånd i kirken, hvor klippen Jesus Kristus følger med i Ordet, dåben og nadveren. Vi er et folk med vildfarne hjerter, der ej kender Herrens veje. Vi tørster og vil hellere sætte os ned og omkomme af tørst i stedet for at begive os på vandring mod målet i tilid til Herren.

Og her kan vi, der er forsamlede til denne gudstjeneste, ikke sige os fri. Vi er på godt og ondt en del af denne kirke og må bære med på dens skyld. Nok kan vi bruge de store og rigtige ord, men det er ikke, hvad vi siger, der er afgørende, men hvad vi lever. Også vi lever og handler, som om Herren ikke er iblandt os – modløse og opgivende, som vi er. Enkeltvist og gruppevist indretter vi os hyggeligt i ørkenen og diskuterer detaljer i det forjættede land eller surmuler over, hvor tørt der er i ørkenen. Hvor er glæden, modet, fortrøstningen, håbet?

Se, dette er vor synd: at have set Herrens store gerninger til vor frelse, at have skuet ind i det forjættede land, og så alligevel opgive ævret. Det er synd, så det batter – værre end alle de småsynder, som vi ellers går og gør så meget ståhej af. Det er vantro – det værste af alt for Guds folk! Vi er et folk med vildfarne hjerter og under Guds vrede!

I denne for os katastrofale situation er der kun et at gøre: bod! Psalmisten viser os vejen: Kom, lad os bøje os, kaste os ned, knæle for Herren, vor skaber! Vi må gøre bod og ydmyge os for Gud. Vi må stå som de beskæmmede for Herrens åsyn og bede om nåde for Jesu Kristi skyld. Ved at bøje os for Herren kommer vi igen i det rette forhold til Gud, for da får han igen magten og æren. Da bliver frei-

sen og fremtiden igen hans, og da bliver hans løfter og hans nærvær igen afgørende for os. Alt har han givet os i Jesus Kristus, den levende klippe, der stadig følger med os i sin kirke,

og som giver os strømmevis af nåde. Derfor: Kom, lad os bøje os, kaste os ned, knæle for Herren, vor skaber! Amen.

Olav Fog, Blåhøj.

Kirkelig fornyelse

AFSLUTNING VED MØDET I ODENSE
DEN 17. NOVEMBER 1979

DDS 274: Helligånd, de frommes glæde.

Omvend os, Herre, til Dig,
så vender vi om,
giv os nye dage, som fordom!

(Klagesangene 5, 21)

BEGYNDELSEN på Jesu prædiken lød: "Omvend jer, thi Himmeriget er kommet nær". Dette kald lød til os i dag gennem højmessens skriftemål i skriftetalen over Ps. 95 og ligeledes gennem prædiken over Mt. 17, 1-9 til Jesu Forklarelsesdag, hvor HAN i himmelsk glans møder Moses og Elias. Gennem den Hellige Nadver mødte det os igen, personligt, givende og fastholdende: "Se, jeg gør alting nyt. – Jeg er Alfa og Omega, begyndelsen og enden". Hver af os folte vel stærkt, at vi havde øst af og var blevet læsket af livskilden, kilden til al kirkelig fornyelse.

Denne fornyelse vil også give sig til kende i hvert enkelt menneske af os, der vil følge det apostoliske kald gennem den Hellige Skrift. En viljesbeslutning fra vores side alene gør det ikke. Derfor lyder først som bøn: Omvend os, Herre, til Dig – så vender vi om. Det er jo vor egensindighed, der har skabt kirkens forfald. Den, salmedigteren siger om, at den er min vær-

ste fjende, den bliver aldrig grå, den stål ej bider på – og derfor beder: "Din lynild ramme den". Etablering af et fællesskab med nok så mange medlemmer gør det ikke af sig selv, men bønnen til Ham, der lærte os, at ingen skal bede forgæves om Helligånden, formår at give sin kirke – nye dage som fordom.

Derfor lærer Ps. 51 os at bede: Skab mig, o Gud, et rent hjerte, giv en ny, en stadig ånd i mit indre.

Vi formaner i Rom. 12, 2: "Skik jer ikke lige med denne verden, men lad jer forvandle gennem en fornyelse af jeres sind, så I må kunne skønne, hvad der er Guds vilje: det gode, velbehagelige og fuldkomne". I den bestræbelse skal vi, trods nederlag ikke tabe modet, tværtimod, selv om også vort ydre menneske går til grunde, f o r n y e s d o g v o r t i n d r e m e n n e s k e dag for dag (2. Kor. 4, 16). Det gamle menneske skal jo aflægges, "og I skal fornyes i jeres sinds ånd og iføre jer det nye menneske, der blev skabt i Guds lighed til at leve i den retfærdighed og fromhed, der hører sandheden til" (Ef. 4, 23-24). Thi Han frelste os – på grund af sin barmhjertighed til genfødsel og fornyelse ved Helligånden, som Han i rigt mål udgød over os ved JESUS KRISTUS, vor frelser, for at vi, retfærdiggjorte ved hans nåde, i håbet skulle blive arvinger til evigt liv.

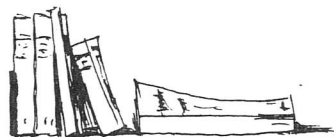
Ad denne vej er der håb om fornyelse for en gammel kirke, sammensat

af medlemmer af alle stammer og tungemål: een fødtes her, en anden der. Men Zion kalder man moder, der fødtes enhver, den Højeste holder det selv ved magt. Herren tæller efter i folkeslagenes liste: En fødtes her, en anden der.

Syngende og dansende siger de:
"Alle mine kilder er i dig". Ps. 87.

DDS 228: Frydetonen går mod tronen.

Erich P. Alshauge, Sønderborg.

Husandagtskalenderen 1980. Brødremenigheden, Christiansfeld.

FOR første gang har bladet fået denne kalender til anmeldelse. Derfor må jeg i hvert fald kvittere for modtagelsen med nogle få linjer. Mon ikke alle ved, at hver dag i året har et andagtsstykke, skrevet af en lang række danske præster og en del lægfolk? Selv har jeg skrevet i den måske i 25 år. Jeg kan gerne anbefale den, hvis den ikke bliver en kristen families eneste hjælp til daglig andagt. Selv har jeg ofte brugt den som gave til enlige og ældre mennesker. Dertil er den meget velegnet.

P. U.

Løsensbogen 1980. Brødremenigheden, Christiansfeld.

PÅ en måde vil jeg give denne lille bog, som også er en kalender, en kraftigere anbefaling. Den har været udgivet siden 1731. På dansk har dens udgivelse været standset nogle år, hvorfor man må håbe, at det nye forsøg må lykkes. Der er to bibelord til hver dag – ens for udgivelser på 25 sprog! Desuden er der også en større bibelplan samt et salmevers til hver dag. Det er en bog, som en præst kan have med i lommen og bruge på husbesøg – eller som inspiration til andagter og andre korte prædikener.

P. U.

ANNONCE

Jørgen Glenthøjs lille fine bog
"Fader vor" er kommet i 2. oplag.
Brug den som julehilsen.
Pris 10 kr.
Fås i Kirkelig Samlings bogekspe-
dition, 6893 Hemmet.

Fællesskabet Kirkelig Fornyelse

FORMÅL

"Fællesskabet Kirkelig Fornyelse" er et arbejdsfællesskab til fornyelse af den evangelisk-lutherske kirke i Danmark, som – med den nikænske trosbekendelses ord – er en del af "den ene, hellige, almindelige (katolske) og apostolske kirke" på jorden.

Fornyelsen består i

- en udmøntning af den danske kirkes sandt katolske arv i lære, tro og ordninger, sådan som den har sin grund i Skriften, er bevidnet i vor kirkes bekendelsesskrifter og bevaret i den ubrudte fejring af messen,
- en deraf følgende vækkelse til selvbesindelse i kirke-, sakrament-, embeds- og gudstjenestesyn og til fornyelse i menighedslivet såvel som i det personlige fromhedsliv.

Fællesskabet vil under vid, gensidig frihed forene alle, der vil arbejde med på kirkens fornyelse i overensstemmelse med foreningens formål.

Jeg indmelder mig herved i "Fællesskabet Kirkelig Fornyelse", idet jeg tilslutter mig ovenstående formål.

Dato _____

Navn _____

Stilling _____

Adresse _____

(m. postnummer) _____

Telefon _____

Sendes til: Sognepræst Olav Fog, Blåhøj, 7330 Brande.

Hilsen fra formanden

MED stiftelsen af "Fællesskabet Kirkelig Fornyelse" den 17. november 1979 i Odense har den højirkelige bevægelse i Danmark organiseret sig.

Det er ikke sket, fordi vi har en tyrkertro på organisationer, eller at en forening skulle være selve saligheden. På den anden side tror vi heller ikke, at organisationer skulle være noget ondt, der automatisk ødelægger enhver ellers ren og åndelig bevægelse. Når foreningen er blevet stiftet, er det, fordi det var blevet en nødvendighed, hvis den højirkelige bevægelse skulle kunne fortsætte, efter at Virring-konventet er hørt op. Vi tager foreningen som et rent praktisk arbejdsredskab, for at det højirkelige syn skal kunne gøre sig gældende i den danske kirke. Hverken mere eller mindre.

Hvilken betydning får det så, at vi er blevet organiserede? At der er en fast bestyrelse, som er ansvarlig for foreningens aktiviteter. At denne bestyrelse ikke er selvbestaltet, men valgt af medlemmerne og kan udskiftes. At ingen grupperinger får monopol på bevægelsen. At lægfolk drages aktivt ind i bevægelsen. At vi får større muligheder for at gøre os gældende i den danske kirke.

Men organiseringen betyder ikke eksklusivitet i nogen forstand. Der bliver ikke to slags højirkelige: organiserede og ikke-organiserede. Vi håber

naturligvis, at så mange som muligt melder sig ind. Men ønsker en broder eller søster at stå udenfor, er fællesskabet ikke mindre af den grund. Alle vore arrangementer er åbne for alle, som vil være med. Vi er stadig en bevægelse, ikke noget parti. Vi har ved stiftelsen bare sørget for, at bevægelsen kan være funktionsduelig. Det eneste punkt, hvor ikke-medlemmer adskiller sig fra medlemmer, er ved generalkapitlets valg til tillidsposter i foreningen, og at ikke-medlemmer ikke betaler kontingent.

Vi ønsker at være en luthersk højirkelighed med forpligtelse på vor lutherske arv. Men samtidig er det vor dybe overbevisning, at den lutherske kristendomsforståelse i sit væsen er i overensstemmelse med den ene, hellige, katolske og apostolske kirke, som Herren Jesus Kristus selv har indstiftet, og som vi bekender troen på i den nicænske trosbekendelse. Vi ønsker endvidere, at denne Kristi kirkes herlighed må få synligt udtryk i liturgien i overensstemmelse med kirkens klassiske traditioner.

Kontingent årligt: 100 kr., ægtepar: 125 kr., pensionister og studerende: 50 kr., ordensfolk: gratis.

Abonnement på Re-formatio: 40 kr. (For medlemmer er abonnement indeholdt i kontingentet).

Olav Fog

Indholdsfortegnelse 1979 - 22. årgang

Abildsnes, Willy & Børre Knudsen:	Læst: Johs. Müller: Når livet går os på	51
Det evige offer		18
Alshauge, Erich P.:	Nielsen, Johs. M.:	
Valdemar Nielsen in memoriam	Fra et luthersk kloster i Norden	13
Kirkelig fornyelse	Retræte for mænd i Kollund	36
	Betænkning nr. 848	49
Arbejdsgrundlag for Fællesskabet Kirkelig Fornyelse (særnr. s. 6)		58
Deckert, Margit:	Nør, F.V.:	
To salmer	Betænkning nr. 848	24
Fastetid 1979		14
Om slangevisken og onde sejre	Pallesen, O. Lund:	
	Læst: Regin Prenter: Kirkens lutherske bekendelse	32
Exner, Gytte & Birte Christensen:		
Om kvinder	Pedersen, Poul:	
	På fastende hjerte	1
Exner, Poul:		
På Tabors bjerg	Program for stiftelse af Fællesskabet Kirkelig Fornyelse den 17. nov. 1979 (særnr. s. 2)	54
Fog, Olav:		
Kom, lad os bøje os		73
Hilsen fra formanden	Ruager, Søren:	
	Så liflig lege vi for vor Herre	21
Hansen, J.Em.:		
Bispevalg m. m.	Rudvin, Arne:	
Døgnets hakkelse i 1979	Høymessen i Pakistans forenede kirke	27
Indmeldelsesblanket til Fællesskabet Kirkelig Fornyelse		77
Jørgensen, Peter:	Ulsdal, Poul:	
Virring-dage 1979	Kommentar: "Groft Salt"	3
	Lidt guld i saltet	4
	Et salmebogstillæg - "46 salmer"	5
Kejser, H. & Walter Bjerborg:	Læst: Fl. Frøkjær-Jensen: Troens ord	15
Jeg tror på de helliges samfund	Redaktionelt	23
	Stiftelsesfesten for Fællesskabet Kirkelig Fornyelse	70
Kirkedage 1979 i Vigerslev kirke, København, program	Læst: Husandagtskalenderen 1980	76
	Læst: Løsensbogen 1980	76
Kirkelig Familielejr 1979, program		17
Mariadøtrene:	Vedtægter for Fællesskabet Kirkelig Fornyelse (særnr. s. 3)	55
Stille dage for kvinder		23
Møller, Frede:	Wiman, Sune v/Helge Tagatz:	
Læst: Oluf E. Paaske: Livets færdsselslov	Hvorfor netop Kirken?	37
		33

RE-FORMATIO

MEDDELELSER OM KIRKELIG FORNYELSE

NR. 4 DECEMBER 1979 22. ÅRGANG

Poul Exner:

På Tabors bjerg

J. Em. Hansen:

Døgnetts hakkelse i 1979

Poul Ulsdal:

Stiftelsesfesten for Fællesskabet Kirkelig Fornyelse

Olav Fog:

Kom, lad os bøje os!

Erich P. Alshauge:

Kirkelig fornyelse

Poul Ulsdal:

Læst: Husandagtskalenderen 1980

Læst: Løsenbogen 1980

Fællesskabet Kirkelig Fornyelse, indmeldelsesblanket

Olav Fog:

Hilsen fra formanden

Indholdsfortegnelse 1979, 22. årg.

61

63

70

73

75

76

76

77

78

79

RE-FORMATIO udsendes af en kreds af præster i den danske kirke.

Redaktør (ansvarshavende):

Sognepræst Poul Ulsdal, 6893 Hemmet.

Telefon: (07) 37 50 98.

I redaktionen iøvrigt:

Sognepræst Knud Christensen, Kirkegade 9, 3600 Frederikssund; pastor C. B. Hansen, Elmesvinget 14, 9210 Ålborg S. Ø.; pastor Ole Skjerbæk Madsen, Danshøjvej 31, 2500 Valby; sognepræst Børge Riisgaard, 7673 Harboøre.

Ekspedition:

RE-FORMATIO ved overlærer Knud Nørholm, Emdrupvej 37, 2100 København Ø. Postgiro 2 08 81 42. Telefon (01) 20 29 71.

Bladet kommer i ca. 6 numre årligt og koster 35 kr. — for studerende 25 kr.

Sats & tryk: AS-Tryk, Skarrild. Tlf. 07 - 19 60 04

JULEGAVE-IDÉ

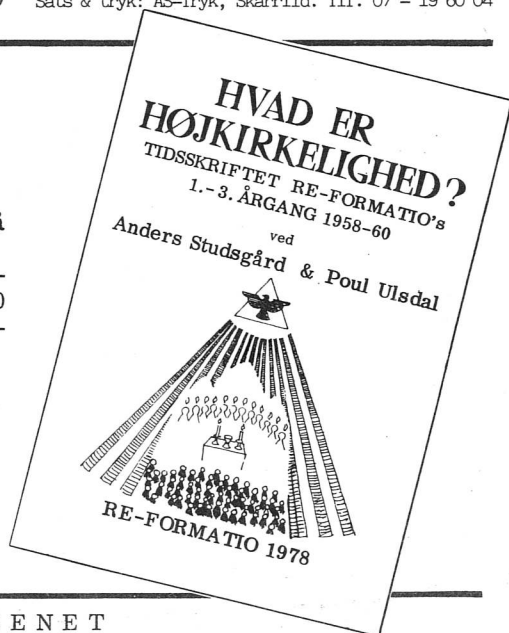
Hovedparten, 168 sider, af "Hvad er højkelighed?" er genoptryk af Reformatio's første 3 årgange, forsynet med en udførlig indholdsfortegnelse på 4 sider, som gør det let at orientere sig i det omfangsrige stof. Som afslutning på bogen er bragt Poul Ulsdals 10 sider store artikel "Information og historie".

Der er kun 85 eksemplarer tilbage af oplaget. Bogen fås ikke i boghandelen, men ved henvendelse til:

Sognepræst Anders Studsgård,
Skarrild, 6933 Kibæk.

Postkonto nr. 6 47 33 85.

Pris: 35, 00 kr. + porto 3, 50 kr.

RESERVERET POSTVÆSENET

170 HR PASTOR
KNUD CHRISTENSEN
KIRKEGADE 9
3600 FREDERIKSSUND